

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

COMUNICAT DE PRESĂ nr. 86/20

Luxemburg, 9 iulie 2020

Hotărârea în cauzele conexe C-698/18 SC Raiffeisen Bank SA
și C-699/18 BRD Groupe Société Générale SA/JB și KC

O reglementare națională poate să prevadă un termen de prescripție pentru acțiunea în restituire întemeiată pe o clauză abuzivă dintr-un contract încheiat între un profesionist și un consumator

Acest termen nu poate fi mai puțin favorabil decât cel prevăzut pentru acțiunile similare în dreptul național și nici să facă, în practică, imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de dreptul Uniunii

JB și KC au încheiat contracte de credit de nevoi personale cu Raiffeisen Bank și, respectiv, BRD Groupe Société Générale. După rambursarea integrală a acestor credite, fiecare dintre ei a sesizat Judecătoria Târgu Mureș (România) cu acțiuni prin care solicitau să se constate caracterul abuziv al anumitor clauze ale acestor contracte care prevedeau plata unor comisioane de procesare și de administrare lunară, precum și posibilitatea băncii de a modifica rata dobânzii.

Raiffeisen Bank și BRD Groupe Société Générale au arătat că, la data introducerii acțiunilor, JB și KC nu mai aveau calitatea de consumator, întrucât contractele de credit încetaseră ca urmare a executării lor integrale, și nu mai aveau dreptul de a introduce o acțiune în justiție.

Judecătoria Târgu Mureș a considerat că executarea integrală a unui contract nu împiedica verificarea caracterului abuziv al clauzelor acestuia și a reținut că aceste clauze erau abuzive. Această instanță a obligat prin urmare cele două instituții bancare să restituie sumele plătite de JB și de KC în temeiul acestor clauze împreună cu dobânda legală. Raiffeisen Bank și BRD Groupe Société Générale au declarat apel împotriva acestei decizii.

În acest context, Tribunalul Specializat Mureș (România) solicită Curții să stabilească dacă Directiva 93/13 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii¹ continuă să se aplice după executarea integrală a unui contract și, eventual, dacă o acțiune în restituirea sumelor primite în temeiul clauzelor contractuale considerate abuzive poate fi supusă unui termen de prescripție de trei ani care începe să curgă de la data încetării contractului.

Prin hotărârea sa de astăzi, Curtea amintește, mai întâi, că obligația instanței naționale de a înlătura o clauză contractuală abuzivă care impune plata unor sume care se dovedesc nedatorate determină restituirea acestor sume.

Cu toate acestea, Curtea arată că, în lipsa unei reglementări în dreptul Uniunii, revine ordinii juridice interne a fiecărui stat membru atribuția de a prevedea modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor în justiție pentru a asigura protecția drepturilor cetățenilor Uniunii. Cu toate acestea, respectivele modalități nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor acțiuni similare de natură internă (principiul echivalenței) și nu trebuie să facă, în practică, imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității).

În ceea ce privește principiul efectivității, Curtea amintește că sistemul de protecție instituit de directivă referitor la clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii are la bază ideea că

¹ Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii (JO 1993, L 95, p. 29, Ediție specială, 15/vol. 2, p. 273).

consumatorul se află într-o situație de inferioritate în raport cu profesionistul. În această privință, chiar dacă un termen de prescripție de trei ani pare, în principiu, suficient din punct de vedere material pentru a permite consumatorului să pregătească și să formuleze o cale de atac efectivă, în măsura în care începe să curgă de la data executării integrale a contractului el riscă, totuși, să expire înainte chiar ca consumatorul să fi putut avea cunoștință de natura abuzivă a unei clauze cuprinse în acest contract. Acest termen nu este, așadar, de natură să îi asigure consumatorului o protecție efectivă.

În aceste condiții, limitarea protecției conferite consumatorului exclusiv la durata executării contractului în discuție nu poate fi conciliată cu sistemul de protecție instituit de directivă. Principiul efectivității se opune, așadar, ca acțiunea în restituire să fie supusă unui termen de prescripție de trei ani, care începe să curgă de la data la care contractul respectiv încetează, indiferent dacă consumatorul avea, sau putea în mod rezonabil să aibă, la acea dată, cunoștință de caracterul abuziv al unei clauze a acestui contract.

În ceea ce privește principiul echivalenței, Curtea amintește că respectarea acestuia presupune că norma națională în cauză se aplică fără deosebire atât acțiunilor întemeiate pe încălcarea dreptului Uniunii, cât și celor întemeiate pe nerespectarea dreptului intern care au un obiect și o cauză asemănătoare. În această privință, el se opune unei interpretări a legislației naționale potrivit căreia termenul de prescripție al unei acțiuni judiciare în restituirea sumelor plătite în temeiul unei clauze abuzive începe să curgă de la data executării integrale a contractului, în timp ce acest termen începe să curgă, în ceea ce privește o acțiune similară în dreptul intern, de la data constatării judiciare a cauzei acțiunii.

Curtea a concluzionat că **directiva 93/13 nu se opune unei reglementări naționale care, deși prevede caracterul imprescriptibil al acțiunii în constatarea nulității unei clauze abuzive utilizate într-un contract încheiat între un profesionist și un consumator, supune unui termen de prescripție acțiunea prin care se urmărește invocarea efectelor restitutorii ale acestei constatări. Acest termen nu trebuie să nu fie însă mai puțin favorabil decât cel aplicabil unor acțiuni similare în dreptul intern și nici să facă, în practică, imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii.**

Directiva 93/13 în discuție, precum și principiile echivalenței și efectivității se opun unei interpretări a reglementării naționale de către instanțele naționale potrivit căreia termenul de prescripție de trei ani al unei acțiuni judiciare în restituirea sumelor plătite în temeiul unei clauze abuzive începe să curgă de la data executării integrale a contractului, atunci când se prezumă, fără necesitatea verificării, că, la acea dată, consumatorul trebuia sau ar fi trebuit să aibă cunoștință de caracterul abuziv al clauzei în discuție sau atunci când, pentru acțiuni similare de drept intern, același termen începe să curgă de la constatarea judiciară a cauzei acestor acțiuni.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanțelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curții întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluționează litigiul național. Este de competența instanței naționale să soluționeze cauza conform deciziei Curții. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanțe naționale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunțării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 4293